16.4.2026

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

Elisa Oyj:n lausunto valtioneuvoston kirjelmästä U 23/2026 vp koskien digitaaliverkko-asetusta (Digital Networks Act, DNA)

Elisa Oyj kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. Elisa kannattaa digitaaliverkkoasetuksen tavoitteita sääntelyn nykyaikaistamisesta, investointien edellytysten vahvistamisesta ja eurooppalaisten sisämarkkinoiden kehittämisestä. Valtioneuvoston kannassa on useita oikeansuuntaisia näkökulmia. Erityisen perusteltua on korostaa, että sääntelyn tulee olla selkeää ja investointimyönteistä ja että jäsenvaltioille tulee jättää riittävä kansallinen liikkumavara.

Elisa korostaa seuraavia näkökohtia valiokunnan jatkokäsittelyä varten:

1. Sääntelyn yksinkertaistaminen on oikea tavoite, mutta ehdotus ei vielä toteuta sitä riittävästi

Sääntelyn yksinkertaistaminen ja hallinnollisen taakan keventäminen ovat kannatettavia tavoitteita. Nykyinen DNA-ehdotus ei kuitenkaan vielä toteuta tätä tavoitetta riittävästi. Useissa kohdissa ehdotus lisää uutta sääntelyä, uusia menettelyitä ja uusia raportointi- tai koordinointivelvoitteita. Samalla keskeisiä sisältökysymyksiä siirtyy myöhemmin annettaviin delegoituihin tai täytäntöönpanosäädöksiin. Tämä heikentää oikeusvarmuutta ja ennakoitavuutta tilanteessa, jossa toimiala tekee pitkäjänteisiä ja pääomavaltaisia investointeja.

Suomen tulisi jatkovalmistelussa korostaa, että DNA:n tulee johtaa aidosti kevyempään ja ennakoitavampaan sääntely-ympäristöön.

2. Taajuuspolitiikassa kansallinen päätösvalta on säilytettävä

Taajuuskysymykset ovat DNA-ehdotuksen kannalta kaikkein keskeisin kokonaisuus. Suomen vahvuus on ollut ennakoitava, investointeja tukeva ja kansalliset erityispiirteet huomioon ottava taajuuspolitiikka. Tämä on ollut keskeinen edellytys sille, että Suomessa on voitu rakentaa laajasti korkealaatuisia mobiiliverkkoja ja ottaa uusia teknologioita käyttöön nopeasti. Malli, jossa päätösvaltaa siirretään nykyistä enemmän komissiolle tai myöhemmin annettavien säädösten varaan, lisäisi epävarmuutta juuri siellä, missä investointien ennakoitavuus on tärkeintä.

Valtioneuvosto oikeutetusti toteaa, että edelläkävijämaiden taajuuspoliittisia toimia ei tule hidastaa ja että kansallista liikkumavaraa on säilytettävä toimilupaprosesseissa ja verkkotoimilupien ehdoissa. Suomen tulisi jatkoneuvotteluissa pyrkiä varmistamaan, että maanpäällisten mobiiliverkkojen taajuuslupien myöntäminen ja niiden uusiminen pysyvät jatkossakin jäsenvaltioiden päätettävissä.

Taajuusluvista perittäviin maksuihin liittyviin ehdotuksiin liittyen, Elisa pitää tärkeänä, että Suomi edistäisi ehdotuksen jatkokäsittelyssä Suomessa jo omaksuttua linja investointisuojan merkityksestä, rakentamisvelvoitteiden ensisijaisuudesta suhteessa puhtaasti fiskaalisiin tavoitteisiin.

Erityiskysymyksenä Elisa korostaa, että DNA ei saa vaarantaa Suomessa vuonna 2033 päättyvien matkaviestinverkkolupien ennakoitavaa uusimista. Suomen tulee voida ratkaista näiden toimilupien jatko kansallisesti ja riittävän ajoissa investointivarmuuden turvaamiseksi.

3. Satelliittisääntelyä on täsmennettävä ja maanpäälliset mobiiliverkot turvattava

EU-laajuisten satelliittitaajuuslupien osalta Suomen kantaa tulisi täsmentää lupien osalta, jotka koskevat suoraan kuluttajan päätelaitteisiin kohdistuvia yhteyksiä (direct-to-device). Suomen kannassa tulee tukea komission esittämää vaatimusta siitä, että satelliittitoimijalta edellytetään sopimusta kansallisen tai muun maanpäällisen taajuusluvan haltijan kanssa. Satelliittikäytön on oltava maanpäällisiin mobiiliverkkoihin nähden toissijaista. Se ei saa aiheuttaa häiriöitä, eikä sillä saa rajoittaa nykyistä tai tulevaa maanpäällistä käyttöä. Lisäksi on tärkeää varmistaa, ettei satelliittisääntely heikennä investointiedellytyksiä niissä taajuusalueissa, joita käytetään tai tullaan käyttämään matkaviestintoimintaan.

Elisan näkemyksen mukaan satelliittitoimijoille on tarpeen asettaa velvollisuus tarjota palveluihinsa pääsy kohtuullisin ehdoin, jotta markkina ei kehity suljetuksi tai keskittyneeksi. Kansallisen päätösvallan säilyttäminen on tärkeää myös turvallisuuden, huoltovarmuuden ja paikallisten erityispiirteiden huomioon ottamisen kannalta.

4. Yhden passin mallissa ja yleisvaltuutuksessa on varmistettava tasapuolinen kilpailu

Sisämarkkinoiden vahvistaminen ja hallinnollisen taakan keventäminen ovat kannatettavia tavoitteita. Yhden passin mallissa ja yleisvaltuutuksessa on kuitenkin varmistettava, että samoilla maantieteellisillä markkinoilla toimivilla yrityksillä on olennaisesti samat oikeudet ja velvollisuudet. Rekisteröitymismaa ei saa johtaa sääntelyarbitraasiin tai siihen, että turvallisuus-, varautumis- tai muut keskeiset velvoitteet toteutuvat eri tavoin saman markkinan toimijoiden välillä.

Kohdemaan viranomaisilla tulee säilyä riittävä toimivalta varmistaa markkinoiden toimivuus, turvallisuus ja tasapuoliset kilpailuolosuhteet. Sisämarkkinoiden vahvistaminen ei saa johtaa siihen, että käytännössä syntyy eri sääntöjen alaisia toimijoita samoille markkinoille.

5. Riittävän liikkumavaran varmistaminen Suomelle

Suomen sääntely-ympäristö ja markkina poikkeaa jossain määrin eurooppalaisista muista markkinoista. Tämän vuoksi on perusteltua varmistaa, että kuluttajansuojasääntelyn osalta Suomella on riittävästi liikkumavaraa. Erityisen toimivina ja tarpeellisina kuluttajien kannalta voidaan pitää erityisesti vakiokorvausta koskevaa sääntelyä, matkapuhelinliittymien puhelinmarkkinointikieltoa, tekstiviestipalvelua määräaikaistiedon selvittämiseksi sekä kuluttajan oikeutta valita kiinteistössä haluamansa palveluntarjoaja.

16.4.2026

6. Uuteen markkinasääntelyyn on suhtauduttava kriittisesti

Suomen tulee suhtautua kriittisesti sellaiseen uuteen markkinasääntelyyn, joka lisäisi päällekkäisyyttä ilman selkeää hyötyä investoinneille tai kilpailulle. Tämä koskee erityisesti huomattavan markkinavoiman sääntelyn laajentamista sekä sellaisia EU-tason ratkaisuja, jotka luovat uutta päällekkäisyyttä muiden olemassa olevien sääntelykehysten kanssa.

Elisan näkemyksen mukaan sääntelyn lähtökohtana tulisi olla keventäminen, yksinkertaistaminen ja päällekkäisen erityissääntelyn välttäminen. Kun kilpailu toimii tai sitä voidaan tehokkaasti turvata yleisen kilpailuoikeuden keinoin, teletoimialan ennakollista erityissääntelyä ei tule tarpeettomasti laajentaa.

Lisäksi Elisa viittaa Ficom ry:n asiassa antamaan lausuntoon.

Elisa Oyj

Anne Vainio, lakiasiainjohtaja